

MEDIATIEDOTE 24.3.2019

Julkaisuvapaa heti

Lailla suojattu lainsuojaton lapsi

Lapsi ei vaadi tukea oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksiin. Hän ei päätä ryhmäkoosta tai opetuspaikasta erityisluokalla tai muussa opetuksessa. Hän ei tiedä, onko hänen opettajansa kelpoinen. Hänelle on sama, millaiselle paperille tukitoimet kirjataan tai järjestetäänkö tuki kahdella vai kolmella portaalla. Lapsi kiinnittyy kouluun, jos tuki toteutuu ja koulun toimintakulttuuri kantaa.

Äänettömän tuki ei ole toteutunut. Ohjausjärjestelmämme ja kuntien omavalvonta ovat rikki. Kouluarjesta puuttuu aikaa ja asiantuntevia aikuisia. Tukitoimet riippuvat rakenteista, asuinkunnasta, vanhemmista, viranhaltijoista, päättäjistä ja päätöksenteon taloudellisuudesta. Oppilaiden ja vanhempien osallisuus vaihtelee samoista syistä. Suurissa oppimisympäristöissä tukea tarvitsevan oppilaan ääni hukkuu osaamattomuuteen, kiireeseen ja meluun. Lapsesta on tullut lailla suojattu lainsuojaton.

Suomen erityiskasvatuksen liitto haluaa kouluihin lisää erityisopettajia. Tarve todentuu myös valtioneuvoston selvityksessä ja kuntien rekrytoinneissa. Rehtorit ja opettajat tarvitsevat tuekseen enemmän erityispedagogista konsultaatiota ja yhdessä tekemisen kulttuuria. Erityisopettajat tunnistavat lapsen moninaiset tuen tarpeet, pystyvät auttamaan konkreettisten tukitoimien käyttöönotossa ja kehittämään uusia monialaisia yhteistyön malleja.

Inklusio on vuodesta 2011 junnannut paikoillaan – edelleenkin vain 21 prosenttia erityistä tukea tarvitsevista saa opiskella koko ajan yleisopetuksessa. Oppilaiden sijoittaminen yleisopetuksen ryhmään edellyttää paitsi tukea, myös koulutyötä koskevien asenteiden, uskomusten ja käytänteiden harkittua muutosta. Muutos mahdollistuu erityisopettajien ammattitaitoa hyödyntämällä. Lapsi tarvitsee äänen.

Suomen erityiskasvatuksen liitto ry:n opintopäivät pidettiin 23.- 24.3.2019 Tampereella. Päivien teemana oli työhyvinvointi. Keskustelua syntyi myös erityisopettajien tulevaisuuden työnkuvasta ja inklusiosta. Vaalikentille toivotaan lapsen äänen kuulevia ja koulutuksen merkityksen ymmärtäviä ehdokkaita.

Lisätietoja

Erityiskasvatuksen liiton puheenjohtaja Päivi Peltola, 050 545 8358 paivi.peltola@sel.fi

Pirkanmaan erityisopetus ry:n puheenjohtaja Hannele Telenius, 040 5122 999 hanneletelenius@gmail.com

Erityiskasvatuslehden päätoimittaja Merja Koivisto, 040 937 9413 merja.koivisto@sel.fi

Taustatietoa ja selvityksiä

Mari-Paoliina Vainikainen, Meri Lintuvuori, Majju Paananen, Mervi Eskelinen, Tanja Kirjavainen, Ninja Hienonen, Markku Jahnukainen, Helena Thuneberg, Mikko Asikainen, Eira Suhonen, Alisa Alijoki, Nina Sajaniemi, Jyrki Reunamo, HannaLeena Keskinen & Risto Hotulainen ym. (2018). Oppimisen tuki varhaislapsuudesta toisen asteen siirtymään: tasa-arvon toteutuminen ja kehittämistarpeet. Valtioneuvoston selvitys ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 55/2018.

Koulustatistat. Erityisopetus. Tilastokeskus (2018).